

[Bording.]

Det tredie Skridt, Statens Deltagelse i Risikoen, afviste den højtærede Minister ogsaa i Efteraaret ved første Behandling af nærværende Forslag, men de Ændringsforslag, som nu er stillet af Ministeren og tiltraadt af Flertallet, gaar dog ud paa i nogen Grad at lade Staten deltage i Risikoen. Det takker jeg for, fordi det efter min Mening vil have overordentlig stor Betydning for Landbruget. Jeg beklager, at det ikke er lykkedes at faa det gennemført paa en mere betydningsfuld Maade, fordi det jo først er efter, at det har vist sig, at Kautionsisterne ikke kan betale, at Statens Risiko indtræder. Det, vi hævdede, var jo, at Staten straks skulde deltage i Risikoen med Udlaan, saaledes at der kun skulde stilles Kaution for en vis Del af Beløbet. Saa vilde det være meget lettere at skaffe Kaution. Men jeg erkender, at den Indrømmelse, der er givet, at Staten, hvis der fremkommer Tab, vil overtage en Del af Risikoen, i enkelte Tilfælde op til 50 pCt., vil bidrage til, at Banker og Sparekasser kan nøjes med en mindre Kaution. Jeg vil ogsaa haabe, at de vil gøre det, for ellers vil det desværre ikke faa saa farlig megen Betydning. Jeg kan meget vel se, at den af Ministeren fastholdte Ordning, at Udlaanene skal foregaa gennem Banker og Sparekasser, i høj Grad vil hindre, at denne Udlaansvirksomhed faar den Betydning, den ellers kunde faa, men jeg haaber jo, at det Skridt, der her bliver taget af Flertallet og Ministeren, alligevel vil faa en ikke ringe Værdi for en Nedskrivning af Gældsbyrden.

Den fjerde Reform, vi fra vor Side Gang efter Gang har hævdet det var nødvendigt at gennemføre, Forslaget om Pantegældens Overførelse til løs Gæld, og den femte Reform, Moratoriet, begge gaaende ud paa, at det kun skulde dreje sig om den Gæld, der var stiftet under den lave Krone, har man fra anden Side pure afvist. Det beklager jeg i høj Grad, at man ikke har villet gaa med til. Men jeg takker Ministeren, fordi han nu er gaaet med til det tredie Skridt, og jeg gør det navnlig, fordi jeg er aldeles overbevist om, at for saa vidt Ministeren vedblivende skal indtage den Plads, han har, vil han ogsaa blive nødt til at tage det fjerde og maaske tillige det femte Skridt.

Jeg beklager, at Flertallet og Ministeren har afvist yderligere Forhandling om Gennemførelse af det af os stillede Forslag, som har været henvist til samme Udvalg. Der er forskellige Ting i dette Forslag, som efter min Mening vilde have været af stor Be-

tydning for Landbruget i disse vanskelige Tider, og jeg skal nævne enkelte af dem.

Der er f. Eks. Forslaget om Moratorium for Statshusmænd, der har overtaget Statshusmandsbrug under den lave Krone og er kommet ind i disse Vanskeligheder med de høje Priser paa Jord, Bygninger, Besættninger og Inventar og derfor i mange Tilfælde nu sidder og kæmper med økonomiske Vanskeligheder, som næsten er uovervindelige. Jeg erkender, at Ministeren i Udvalget har udtalt, at han vilde søge gennemført administrativt en lempelig Fremgangsmaade overfor disse Statshusmænd ved at give dem Henstand efter indsendt Andragende og efter Behandling og Undersøgelse af hvert enkelt Tilfælde. Jeg erkender, at det er nødvendigt, at der sker en saadan Undersøgelse og Forhandling i hvert enkelt Tilfælde, og jeg erkender ogsaa, at hvis Staten skal give Moratorium for Betaling af Renter og Afdrag, skulde det ikke gerne ske paa den Maade, at de paagældende ved en saadan Henstand kun blev i Stand til at betale deres private Kreditorer, som ligger bag efter Statens Sikkerhed. Men jeg vil haabe, at Statshusmændene ogsaa kan nyde godt af den her foreliggende Lov og ved saadanne Akkordlaan muligvis faa nedbragt deres private Gældsbyrde, som paa Grund af de høje Priser tynger dem meget stærkt. Men naar jeg beklager, at man ikke har gennemført en Lovordning af dette Forhold, er det, fordi jeg er fuldt klar over, at en midlertidig Udsættelse af Rentebetalingen fra Termin til Termin, fra Aar til Aar, i Virkeligheden ikke er nogen Løsning af Problemet. Det er tværtimod efter mit Skøn en meget uheldig Ordning, fordi det vil betyde, at de næsten aldrig har nogen Sikkerhed for, hvordan de kommer til at sidde i det, og mange vil selvfølgelig give op, naar de ikke ved, om de bliver jaget ud i Løbet af et halvt eller et helt Aar. Det, der vil have Betydning, er, at man faar en endelig Ordning, saaledes at man undersøger, om Staten kan faa de Restancer, som i mange Tilfælde strækker sig over 2, 3, 4 Terminer, og, hvis Staten kan det, faa dem lagt over paa saa lang en Aarrække, at der er Sandsynlighed for, at de virkelige kan indgaa.

Jeg beklager, at den højtærede Minister og Flertallet har afvist det Forslag, som vi har fremsat, om Lettelse for dem, der an søger om et Statshusmandsbrug for dèr at kunne skabe sig et Hjem, hvor de kan arbejde og virke i Fremtiden. Der findes i Virkeligheden mangfoldige Ansøgere, som er fuldt ud kvalificerede til at faa Jord, men som vil have meget vanskeligt ved at skaffe